

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה: כי תשא - פרה ע"י יהודה זבולון הלוי קליטצניק בעל פרדס יהודה

~ סגולת מחצית השקל ~

וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ לָהּ בְּכֶפֶד אֹתָם וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בְּכֶפֶד אֹתָם. (ל יב) ובמדרש 'וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ: בימי משה, וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף: בימי דוד' עכ"ל המדרש לענינינו, והוא מדרש פליאה! אך בגמ' (יומא דף כב:) מובא: רבי יצחק אומר אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצוה דכתיב ויפקדם בַּבֶּזֶק, ומזה למדו שאין סופרים או מודדים את כלל ישראל, והגמ' שם מביאה ראי' משמואל הנביא שספר את כלל ישראל על ידי בֶּזֶק דהיינו חתיכות חרס ולא ספר אותם כל אחד לעצמו, ומקשה על זה המהרש"א: מדוע אינו מביא האמורא ר' יצחק ראי' מהפסוק שלנו, שהוא מדברי תורה, שספרו את כלל ישראל על ידי מחצית השקל, ועוד צריך ביאור סוף הפסוק 'וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בְּכֶפֶד אֹתָם.', דזה מראה שקאי על ענין של עין הרע, שלא יגיעו לכלל נגף, ומתרץ על זה המהרש"א דכל הענין שלקחו כאן מחצית השקל היה עבור כפרה לכלל ישראל על חטא העגל וכלשון הפסוק "לכפר על נפשותיכם", וגם זכות המחצית השקל היה שלא יהיה נגף. משא"כ אצל שמואל כשביקש למנות עם "בֶּזֶק", לא היה ענין של כפרה עבור כלל ישראל וממילא מובן מדוע ההוכחה היא דווקא מהבֶּזֶק ומשמואל ולא מן הפסוק דידן ע"כ. ודפח"ח, והנה בגמ' (ברכות דף סב:) מצינו: כֶּסֶף כְּפוּרִים רָאָה, שְׁנָאֵמַר: 'וְלִקְחָתָ אֶת כֶּסֶף הַכְּפוּרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', ומבאר שם רש"י הק' דהשקלים של ימי משה זה מה שהציל אצל היהודים בימי דוד. ולפי"ז יוצא שהשקלים של פ' כי תשא היה להם ב' פעולות, אחד לכפרה על חטא העגל, ואחד הצלה שלא יהיה מגיפה בימי דוד, ולפי"ז מובן המדרש להפליא: וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ משה עבור העגל, וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף, דאותם השקלים הם שהצילו את עם ישראל מנגף בימי דוד. (עטרת שלמה ר' לוי בן שלמה בע"מ בית לוי על ש"ס זאלקווא תצ"ט)

~ בשמים נקרא על שם משה ~

וְאֵתָהּ קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֵאשׁ: (ל כג) ובחז"ל מצינו שדרשו על מילת "לְךָ" הכוונה מְשַׁלֵּךְ, מהממון הפרטי של משה רבינו, וכלשון הפסוק, (ויקרא ט ב) קַח לְךָ עֶגְלָן בֶּן בָּקָר לְחֻטְאָתָ, ובגמרא (יומא דף ג) דרשו על זה גם כן דהכוונה: מְשַׁלֵּךְ יְהִי, אבל כאן בפסוק אי אפשר לומר כן, דהכוונה משלך דווקא, דהרי בשמים לשמן המשחה, הביאו כלל ישראל לבית המקדש, ואלא הביאור כאן כמו אצל פרה אדומה דשם מצינו הלשון "אליך" ושם ביאר רש"י הק' בשם המדרש, שהכוונה היא "לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר", וזה מה שנאמר כאן גם כן, "קַח לְךָ" הכוונה "לעולם נקרא על שמך שמן שעשה משה במדבר" וכן מצינו בגמ' (הוריות דף י"א ע"ב) "שמן המשחה שעשה משה במדבר כמה נסים נעשה בו" עיי"ש, ומזה רואים שהשמן נקרא באמת על שם משה, וכן מצינו בגמ' שם דשמן המשחה קיים לעתיד לבא. ודפח"ח, (עטרת צבי, הר' משולם פייש גראס מנירבאטור)

~ ב' דרכים לכפרה ~

נִשָּׂא עֹון וּפְשָׁע וְחֻטְאָה וְנִקְוָה: (לד ז) והנה אפשר לומר דהפסוק מרמז

כאן נשא: על דרכי הכפרה מן השמים על העבירות, דרך אחד הוא עֹון שזוהו אותיות עָנוּ וכלשון הפסוק "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנוּ מֵאָדָם" (במדבר יב ג), וידוע שמעלת העניו הוא בזה שמעביר על מדותיו, שאינו מחשיב עצמו לכלום, ובגמ' (יומא כג ר"ה י"ז וכן מגילה כ"ח) מצינו: כל המעביר על מדותיו מעבירין לו כל פשעיו. והדרך הב' הוא: וּפְשָׁע שהוא בגימט' ת"ן, שזה מרמז על נתינת צדקה, וכלשון הפסוק (דניאל ד כד) וְחֻטְאָתָּ בְּצַדָקָה פָּרַק, דעל ידי הצדקה ימחו העוונות, ולפי דרך זו נבאר המשך הפסוק גם: וְחֻטְאָתָּ: חט"א גימט' ח"י וחי בהם, שיזכה לחיים וכמו שידוע שהקב"ה "לא אחפוץ במות המת", ובזכות זה גם יהיה "זנקה" שיזכה לנקיון וזיכוך הנשמה מחטאים, (אוצר חיים הר' ישועה הלוי אב"ד פרטוגאל תרס"ח)

~ שלשים יום קודם החג ~

~ מדוע הביא ראב"ע ראי' משיטה יחידאה ~

אָמַר אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הַרִי אֲנִי בֶּבֶן שְׁבַעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי שְׁתֵּאֱמָר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלֵילוֹת עַד שְׁדַרְשָׁהּ בֶּן זֹמָא שְׁנָאֵמַר לְמַעַן תִּזְכָּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ (דברים טו ג): "יְמֵי חַיֶּיךָ" הַיָּמִים, "כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" הַלַּיְלוֹת. וְחֻכְמַיִם אוֹפְרִים: "יְמֵי חַיֶּיךָ" הַעוֹלָם הַזֶּה, "כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" לְהַבְיֵא לַיָּמֹת הַקְּשִׁיטָה. ומקשינן העולם: מדוע ראב"ע שמח בשיטת בן זומא שדורשין כל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלַּיְלוֹת, ומזה למד שצריך להזכיר יציאת מצרים בלילות, והרי החכמים חולקים עליו וידוע הכלל יחיד ורבים הלכה כרבים, ולפי"ז יוצא שלא היינו צריכים להזכיר יציאת מצרים בלילות, וא"כ איזה חידוש ראה בכאן ראב"ע ששמח בדברי בן זומא? אך אפשר לומר לפי דברי הגמ' (ברכות דף ט) "הכל מודים" דגאולה של מצרים היתה כבר בלילה ההתחלה, בבחינת, אתחלתא דגאולה, רק היציאה בפועל היה ביום, ולפי"ז אפשר לומר טעם מדוע חכמים חולקים על בן זומא מכיון שהכל הולך אחר החיתום, ולפי"ז צריך לראות מתי יצאנו בפועל ממצרים וזה היה רק ביום, אבל לפי שיטת ראב"ע החידוש הוא שאפילו לפי חכמים עצמם צריך לקרות גם בעת אתחלתא דגאולה, דהרי חכמים עצמם דרשו, "כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" לְהַבְיֵא לַיָּמֹת הַקְּשִׁיטָה, שמזה למדים אנו, שגם בעת ביאת המשיח נזכיר יציאת מצרים, ולכאורה מדוע הצטרכו אז להזכיר את צאתנו ממצרים? רק ידועים דברי המהר"ל שמבאר בהגדה של פסח על פיסקא "עבדים היינו", שיציאת מצרים הוא הראש והראשון לכל הגאולות העתידיות ובכוח גאולת מצרים אנו זוכים לכל הגאולות העתידיות, וא"כ יציאת מצרים הוא בבחינת אתחלתא דגאולה, וזה הטעם שאנו נאמר גאולת מצרים בביאת המשיח, כי בזכותם באה גאולת משיח, וא"כ יש הוכחה ברורה שגם לפי שיטת חכמים מחשבין את זמן של אתחלתא דגאולה לזמן הזכרת יציאת מצרים, ולפי"ז מובן מאוד שיש כאן הוכחה שגם בלילה צריך להזכיר גם לפי חכמים יציאת מצרים, ממילא מובן מדוע ראב"ע שמח בדרשת בן זומא שעתי מוכח אפי' לפי דברי חכמים שצריך להזכיר יציאת מצרים בלילות ודפח"ח. (הגדה ערכי פסחים להגאון ר' עמרם בלום דער בית שערים)

הגליון מוקדש לעי"ג הבחור החשוב יחזקאל בנימין רובי נ"י י' סיון תשע"ט וטוב שם טוב pardesyehuda1@gmail.com לקבלת הגליון

פ' כי תשא - פרה גליון 33 גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים משמן טוב! נמצא אצלנו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש

מדור תעובדות

**** על ידי תכנסת אורחים אפילו לגויים, ניצולו חינו ****

והבטיח לעשות כן, ואכן כך עשה, ויצא על אם הדרך בנחת ובשמחה מגודל אמונתו, כך התקרב לאיטו לרגל המאלכה אשר לפניו, ועבר עיירה אחר עיירה, בשלווה והשקט ויהי בעת הגיעו קודם לאפטא, נפלו עליו גודודים גודודים של חיילים מהצבא, וכאשר ראו עגלה טעונה בדברי מאכל, ביקשו ממנו מיד את האישורים המאפשרים לו לסחור בדברי מאכל, ופשוט שמוודענו החסיד היה צריך להודות שאין לו, וזעמו עליו מאוד, ועצרוהו מלכת, ואמרו לו שילכו להקצין שם, והוא יחרוץ את דינו, אדהכי והכי הבין שמצבו כבי רע, והתחזק באמונה ברבו, וכן התפלל מעומק הלב שהקב"ה ישלח דברו ויציילהו, ויהי כאשר חזרו החיילים שם, ויאמרו לו שהקצין רוצה לראותו, והלך להקצין באימת מוות, ופחד מאוד מאוד, ויהי כאשר ראהו הקצין ושאלו למעשיו, סיפר לו האמת, שזהו פרנסתו ואין זה שייך להשונאים וכדומה כלל, ושאלו הקצין ומי יכול להוכיח זאת, ענה החסיד, והרי יש לי בית "הכנסת אורחים", ואפשר ללכת לשאול שם אפילו להגויים, וכולם אומרים עלי דברים טובים ויודעים שזהו מסחרי, ויהי כאשר אמר זאת אמר הקצין בשחוק, אכן! כעת נזכר אנוכי שגם אני הייתי כמה פעמים אצלך, ונתתי לך לאכול וכיבדת אותי, בלי שתכירני כלל, אבדוק מה אוכל לעשות עבורך כדי שתוכל לקבל האישורים הנדרשים לסחור בענין זה, וכעת אשלח איתך כמה מהחיילים שלי, שילווך שלא יאונה לך כל רע, ותוכל להגיע לביתך בשלום עם הסחורה שלך, החסיד הודה לו נרגשות, ואכן הקצין שלח איתו כמה מאנשיו, וליווהו לביתו, וכאשר בא לביתו סיפר הדברים, והאיך שהרה"ק צפה הכל ברוח קדשו, בעת הסתכלותו בעדן החלון, והברכה המפורשת שהצילתו, זיע"א, ובתוך זמן קצר קיבל האישורים מהצבא!

הרה"ק מקוזמיר זיע"א, כאשר שמע על צרות אחינו בית ישראל שעברו בעת המלחמה הראשונה ה"י, נחלה מזה מאוד עד שבאמצע יום ח' תמוז תרע"ד, גנח גניחה חזקה, ובוזה הגניחה נסתלק מן העולם, והטמינוהו בעיר קיעליץ, עד היום מקום ציונו ידוע למקום של ישועות גלויות מעל הטבע, תולדותיו וגדלותו נדפסו בשנת תר"ץ בעיר ווארשא בספר "גדולת מרדכי", ובהסכמה של רב העיר קיעליץ נכתב, וז"ל "לכן הנני אומר לכל אנ"ש שכל אחד ואחד ישתדל להביא הברכה לתוך ביתו ובטח זכות אבותינו שנוכחים בספר הזה יגן עליכם שתושעו מהא-ל הטוב בכל מילי דמיטב" עכ"ל, זיע"א. לקבלת התפילות לרחמים ולרצון אמן. (גדולת מרדכי)

הרה"ק ר' מרדכי מקוזמיר היה בנו של הרה"ק רבי אברהם המגיד מטריסק זיע"א בן המגיד מטשארנוביל זיע"א, והיה חתן הרה"ק רבי אשר מסטאלין זיע"א, בן הבית אהרן מקארלין זיע"א, היה פועל ישועות מפורסם, ראייתו למרחוק היה לשם דבר, בשנת תרע"ד אמר בחג הפסח, "הרחמן הוא יחדש עלינו שנה טובה", וכאשר שאלוהו שזהו אומרים בר"ה ולא בפסח, ענה שגם פסח הוא בחינה של שנה חדשה - ניסן, וכן כל מי שהגיע אליו אחרי הפסח הציע לו ללכת לעשות מסחר הרחק מעיר "קוזמיר", רק יחפש לעצמו מקום חדש לפרנסתו, ואפילו שלא היה מוכן כלל להחסידים, אך כעבור כמה חודשים, ערב ת"ב, ומלחמת העולם הראשונה, היתה באירופה, הבינו כל החסידים את כוונתו וצפייתו למרחוק,

ויהי היום והרה"ק ר' מרדכי מקוזמיר זיע"א, היה צריך לצורך בריאותו, להיות בעיר חמעלניק והתאכסן שם לתקופת מה אצל אחד מחסידיו, באותם ימים בעיר חמעלניק היה עשיר גדול שמקום מגורתו היתה בעיר אפטא, רק היה מגיע שם למסחר, ומסחרו היה שהיה קונה הרבה דברי מאכל בזול בחמעלניק והיה מוכרו ביוקר באפטא, וכן היה לו באפטא בית "הכנסת אורחים" לכל דכפין ואפילו לגויי הסביבה היו באים ואוכלים ושותים שם, והיו מכבדים אותם שם, ולצורך נסיעה מחמעלניק לאפטא היה צריכים לאישורים ממשלתיים, מכיון שאפטא היתה בתקופה הזאת תחת שליטת הרוסים, והכלל היה שכל מי שלקח סחורה מחמעלניק לאפטא והסביבה ללא האישורים היתה אחת דתו, ובפרט דברי מאכל, כי היו חושדים בו שלוקחו עבור השונאים והמורדים, ויהי כשמוע החסיד שרבו הרה"ק מקוזמיר זיע"א, נמצא כעת בחמעלניק הלך מיד לבקש ברכה, שיגיע בשלום לביתו, כי ידע שאין לו האישורים והמסמכים הנדרשים לצורך פרנסתו,

ויהי כאשר הגיע לבית האכסניא של הרה"ק רבי מרדכי מקוזמיר זיע"א, ויספר החסיד לרבו שצריך לנסוע לביתו עם עגלה טעונה דברי מאכל, והוסיף לספר להרה"ק מקוזמיר זיע"א, אשר יש לפניו ב' דרכים להגיע לעירו אפטא, אחת ארוכה ואחת קצרה, ופירט כל העיירות שבדרך זו וכל העיירות שבדרך זו, ויהי כשמוע הרה"ק מקוזמיר זיע"א, את כל הנ"ל ויקום ממקומו ויפן אל החלון שם, ויסתכל בתחלון זמן ארוך, והחסיד ממחר ללכת, אך אמונתו שמרה רוחו, והבין שיש דברים עמוקים בנו, וימתין עד שסיים הרה"ק כוונתו, וכאשר חזר הרה"ק מראייתו בעדן החלון, פנה אליו ואמר לו, לפי דעתי תיסע דווקא בדרך הארוכה, ויעזור הש"ת שתגיע עם הסחורה בשלום לביתך, ולא יאונה לך כל רע, החסיד הודה מיד להרה"ק,

הוציא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד למכירה

שרית מים חיים דפוס וזיטאמיר מזכיר הבעש"ט \$900 סליחות דפוס זיטאמיר, גמ' עירובין וסנהדרין דפוס סלאוויטא ר' משה שפירא, אוהב ישראל דפוס ראשון, משניות עצי עדן קאמארנא דפוס ראשון סעט חומשים עם שם אפרים ושל"ה תרט"ז 35 גמ' בודדים דפוס זיטאמיר חסר רק ב"ק, סעט מחזורים זיטאמיר אשכנז, ספר נועם מגדים עם חתימת הרה"ק ר' שמואל אהרן רובין מקאראטשין, מנן דוד לר' דוד מטאלנא דפוס ראשון, ספר חסידים דפוס באויל ש"ס"א, תיקון ליל שבועות דפוס סלאוויטא, סידור ששלה הרה"צ ר' משה וואלפמן שליט"א לחברו בעת בחרתו להר' בן ציון שענקער, תיקוני זוהר דפוס סלאוויטא, ספר עם חתימת הרה"ג ר' אברהם יצחק ור"ב מק"ו בעל מלל לאברהם ועוד, סעט זוהר בינוני דפוס זיטאמיר, שו"ע אורח חיים ג"ח דפוס זיטאמיר מצב מפואר, סידור שהיה שייך להרה"ק ר' יצחק אייזיק מוזטשקא בטערנאוויץ, קול קורא להספד על הרה"ג ר' מאיר שפירא \$400 קול קורא ברכים הבאים לבני אהבת ישראל מוויזניץ תרצ"ה \$500 ברכים הבאים למנן הנה"ק מסאטמאר תשי"ט \$300

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 ~ F 718 - 633 - 5500 Store Hours are 11-7:30 Fri till 1:30, To receive pardes: send to - pardesyehuda1@gmail.com WWW.SEFORIMWORLD.COM

הגליון מוקדש לע"ג הבחור החשוב יחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י' סיון תשע"ט וטוב שם טוב pardesyehuda1@gmail.com לקבלת הגליון פ' כי תשא - פרה גליון 33 גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים משמן טוב! נמצא אצלינו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש